

Како су Немањићи дошли до краљевске титуле

29.05.2017.

Пре тачно осам векова, 1217. године, српска држава је међународно призната

Година је 1204. Крсташи освајају Цариград. На тлу срушене Византије настају нове државе. Међународни односи у југоисточној Европи се усложњавају. Чак и у таквим невеселим политичким околностима, једна земља успева да оствари свој циљ и стекне међународно признање.

То је Србија, чији владар Стефан Немањић (Првовенчани) директно из Рима добија краљевску круну, што је значило стицање државности и самосталности.

Збило се то пре тачно осам векова – 1217. године.

Овако би у најкраћем могао да гласи сиже књиге „Србија 1217 – настанак краљевине”, у издању „Еволуте”, чији су аутори Синиша Мишић и Радивој Радић.

Ова двојица професора Одељења за историју београдског Филозофског факултета недавно су представили своју студију на књижевном фестивалу „Пази шта читаш”. На тој манифестацији посвећеној стручној литератури из хуманистичких наука, културе и уметности, Мишић и Радић су појаснили да је у њиховој књизи „понуђен нови поглед на ову тему”.

„Наша намера је била да покажемо како 1217. година није била случајност или инцидент у историји Срба у средњем веку, већ да је стицање државности био исход напора које је предузимало више генерација тадашњих владара.

Најзаслужнији за то што је Србија дошла до круне и међународног признања јесу Стефан Немања (Свети Симеон) и његови синови Стефан Немањић (Првовенчани) и Растко, односно Сава”, истакао је Мишић.

Две године пошто је краљевска круна стигла из Рима, избором Саве за архиепископа 1219. и стварањем српске аутокефалне православне цркве, српска држава с краљем на челу добија и самосталну цркву, која употпуњује стечену државност.

Ово је утолико важније, додао је Мишић, јер је тим догађајем решено верско питање, без чијег решавања ниједна средњовековна држава није могла да опстане. Осим тога, Свети Сава био је заслужан и за оно што бисмо данас могли назвати идеолошким аспектом, односно оправдавањем и објашњавањем очеве владавине.

„Специфичност краљевине Немањића јесте у целом поступку стварања култа Светог Симеона, односно Стефана Немање, од његовог замонашења, преко смрти у Хиландару, до погреб, канонизације и писања његових житија. У томе свему најзаслужнији је Растко, који је радио на стварању владара-светитеља и успостављању Немањића као светородне династије”, навео је Мишић.

Тешко је, ипак, рећи који је од тројице Немањића имао пресудну улогу у успостављању српске средњовековне државности, додаје он.

„Стефан Немања је започео процес добијања самосталности. Он је 1195. и 1196. ујединио све српске земље осим Босне, чиме је Србији омогућено да допре до предела у којима је могла да интензивније развија привреду и пољопривреду него док су у њеном саставу били само Рашка и Полимље. Интензивирање земљорадње у припојеним крајевима, попут Косова и Метохије или долина Западне и Јужне Мораве, одразило се и на пораст становништва.

Досадашњи налази показују да је број становника од краја 11. и почетка 12. века растао све до 1340. године, када долази до истовремене стагнације, па опадања популације и државе”, каже Мишић.

Црквено градитељство за време владавине Стефана Немање такође је накнадно допринело успостављању државности, додао је.

Од храмова подигнутих у његово доба, наиме, после 1219. формирана је мрежа епископија новоуспостављене аутокефалне цркве.

Професор Радивој Радић указао је на то да су и претходници Стефана Немањића на месту великог жупана настојали да припреме међународно признање оличено **у краљевској круни. И док је Византија на то, чини се, гледала са знатно више благонаклоности, угарски двор је опструисао идеју да Србија доспе у ранг краљевине.**

„Круна се у то доба могла добити једино из Рима, од папе као тадашњег врховног ауторитета хришћанског света. У Византији тада нису још имали ни своју реч за краља. Будући да су угарски краљеви сматрани најоданијима у католичком свету, њихово противљење слању круне у Србију дуго је наилазило на разумевање папе Иноћентија Трећег”, навео је Радић.

Тек смрћу тог верског поглавара, 1216. године, српски владари успевају да добију круну из Рима. С тим се ускоро мири и угарски двор, у чијим ће се званичним повељама ускоро наћи титула „краља Србије”, баш као и у документима свих потоњих византијских писаца.

Круна стигла из Рима

На представљању књиге аутори су се дотакли и контроверзе којом се често, како кажу, бави шира јавност: одакле је стигла круна за Стефана Првовенчаног. Професори Сениша Мишић и Радивој Радић наводе да је она, по свим сазнањима, дошла из Рима, а да ју је по папском легату послао папа Хонорије.

„У то доба, 1217. године, Византије још нема, а на западу цар није биран, па је папа био једини и највећи интернационални ауторитет. Управо зато, Стефан Првовенчани свакако није једини владар крунисан из Рима”, истакао је Мишић.

Радић је прецизирао да је чак и бугарски средњовековни владар Калојан, иако је имао титулу цара, желео да од папе Иноћентија Трећег добије круну.

„Чак су и руски кнезови, чија је црква била најоданија цариградском патријарху, добијали круну са запада”, закључио је он.

Извор: Politika